Dosarul nr.2a-3821/25 (2-23188965-02-2a-07112025)
Prima instanță: Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă), judecător – O. Cocîrță-Rusu.

D E C I Z I E

11 martie 2026 municipiul Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Violeta Gîrleanu și Hristina Craveț
Grefierul Victoria Parneac

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de către avocatul Căuș Miroslav în interesele lui Lazăr Constantin,

împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, prin care a fost admisă integral acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gogu Ludmila împotriva lui Lazăr Constantin cu privire la stabilirea domiciliul copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește de un copil pînă la vîrsta de 3 ani, încasarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

I. Pretențiile reclamantului:

1. La data de 28 decembrie 2023, Gogu Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lazăr Constantin cu privire la stabilirea domiciliul copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește de un copil pînă la vîrsta de 3 ani, încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că, împreună cu Lazăr Constantin au locuit în concubinaj din anul 2022 pînă în luna septembrie 2023.

3. Din viața în comun au un copil minor, fiul *****, născut la *****.

4. Din luna septembrie 2023 ei nu mai locuiesc împreună, ea fiind nevoită să plece de la concubin, deoarece el nu atrăgea nici o atenție la familie, nu acorda nici un ajutor material, manifesta o indiferență totală față de familie.

5. După despărțire, pîrîtul nu a acordat copilului nici un ajutor material, deși ocupă oficial o funcție în Departamentul poliției de frontieră. În aceste condiții consideră că tata copilului urmează să asigure copilul material, să contribuie și el la întreținerea lui.

6. Astfel, pîrîtul Lazăr Constantin este angajat oficial în cîmpul muncii, are un venit stabil în formă de salariu și alte plăți lunare și respectiv pensia de întreținere pentru copilul minor urmează a fi încasată proporțional mărimii salariului în cuantum de ¼ din toate veniturile. În prezent reclamanta nu lucrează, se află în concediul de maternitate pentru îngrijirea copilului minor, unica sursă de existență fiind pensia părinților.

7. Totodată, solicită reclamanta să fie încasată și pensia de întreținere a soțului care îngrijește de un copil, pînă la atingerea de către copil a vîrstei de 3 ani, menționînd că, în prezent reclamanta este în imposibilitate de a se angaja undeva la lucru, copilul are vîrsta de 5 luni și nu are cu cine să-l lase la îngrijire, cineva din maturi trebuie permanent să se afle alături de copil. Careva surse de existență nu are. Astfel, consideră că pîrîtul urmează să plătească lunar pensie de întreținere a soțului care îngrijește un copil în sumă de 1 500 lei pînă la atingerea de către copil a vîrstei de 3 ani.

8. De asemenea, a solicitat ca locul de trai al copilului minor să fie determinat împreună cu mama, invocând faptul că, copilul în prezent locuiește cu ea în casa părintească din or. Ștefan Vodă, unde are toate condițiile de dezvoltare. În trei luni pîrîtul a fost să viziteze copilul de trei ori, și atunci nu i-a acordat nici un ajutor material, aducînd numai niște fructe, iar altă dată niște scutece.

9. Menționează că, copilul este atașat de mama, este încă mic, deseori se îmbolnăvește și necesită permanent aflarea alături a unui părinte pentru supravegherea și îngrijirea lui. Mama joacă un rol deosebit în educația și creșterea copilului, cu atît mai mult că, copilul după întreruperea relațiilor familiare cu tatăl acestuia, locuiește împreună cu ea.

10. Astfel, solicită reclamanta determinarea domiciliului copilului minor ***** cu mama; încasarea din contul pîrîtului a pensiei de întreținere a copilului minor fiul *****, născut la ***** în mărime de ¼ din salariu sau alte venituri, lunar, pînă la atingerea majoratului de către copil; încasarea din contul pîrîtului în beneficiul ei a pensiei de întreținere în mărime de 1 500 lei lunar, pînă la atingerea de către fiul *****, născut la ***** a vîrstei de 3 ani; încasarea din contul pârîtului a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat și asistența juridică în mărime de 3 100 lei.

11. La data de 15 februarie 2024 pîrîtul Lazăr Constantin prin intermediul avocatului Cauș Miroslav a înaintat în instanță acțiune reconvențională la cererea de chemare în judecată prin care solicită: admiterea spre examinare a acțiunii reconvenționale odată cu examinarea cererii de chemare în judecată. Stabilirea

domiciliul copilului minor *****, anul nașterii ***** cu tata Lazar Constantin. Încasarea din contul pîrîtei Gogu Ludmila a pensiei de întreținere pentru copilul minor în beneficiul reclamantul reconvențional Lazăr Constantin în mărime de ¼ din salariu sau alte venituri, lunar pînă la atingerea de către ***** a majoratului.

12. Prin încheierea din data de 29 mai 2025, cererea reconvențională a fost restituită reclamantului reconvențional Lazăr Constantin, pe motiv că nu s-a conformat cerințelor expuse în încheierea de a nu da curs cererii reconvenționale, fiindu-i acordat timp suficient pentru lichidarea neajunsurilor.

II. Poziția instanţei de fond:

13. Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, acțiunea a fost admisă.

14. S-a determinat domiciliul copilului minor, *****, născut la *****, cu mama, Gogu Ludmila.

15. S-a încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila pensia pentru întreținerea copilului minor, *****, născut la *****, în cuantum de 1/4 din salariu și/sau alte venituri ale pîrîtului, începînd cu 28 decembrie 2023 și pînă la atingerea vârstei de majorat a copilului.

16. S-a încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila pensia pentru soțul care îngrijește de un copil cu vîrsta pînă la 3 ani, în mărime de 1 500 lei lunar, începând cu 28 decembrie 2023 și pînă la 15 iulie 2026.

17. S-a încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 250 lei.

18. S-a încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila cheltuielile de judecată suportate la plata taxei de stat în sumă de 100 lei și pentru asistența juridică în sumă de 3 000 lei, iar în total suma de 3 100 lei.

III. Solicitarea apelantului:

19. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 11 iunie 2025, avocatul Căuș Miroslav în interesele lui Lazăr Constantin, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025.

20. La data de 28 noiembrie 2025, avocatul Căuș Miroslav în interesele lui Lazăr Constantin, a depus cerere de apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, solicitând casarea hotărârii instanței de fond în partea ce ţine de admiterea pretenţiei privind încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila, a pensiei pentru soţul care îngrijeşte de un copil cu vîrsta de până la 3 ani în mărime de 1500 lei lunar, începând cu 28 decembrie 2023 şi pînă la 15 iulie 2026 şi modificarea hotărârii Judecătoriei Căuşeni sediul Ştefan Vodă din 29 mai 2025, în partea ce ţine de cuantumul pensiei pentru întreţinerea copilului minor, *****, născut la *****, stabilit a fi încasat în mărime de ¼ din salariu şi/sau alte venituri ale pîrîtului Lazăr

Constantin, în beneficiul lui Gogu Ludmila, începând cu 28 decembrie 2023 şi pînă la atingerea vârstei de majorat a copilului. Emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie dispus respingerea pretenţiei privind încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila, a pensiei pentru soţul care îngrijeşte de un copil cu vîrsta de până la 3 ani, în mărime de 1 500 lei lunar, ca fiind neîntemeiată; încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila, a pensiei pentru întreţinerea copilului minor în mărime fixă de 2 000 lei/lunar, începând cu 28 decembrie 2023 şi pînă la atingerea vârstei de majorat a copilului.

IV. Argumentele participanților la proces

21. În motivarea cererii de apel, avocatul Căuș Miroslav în interesele lui Lazăr Constantin a indicat că, instanţa de fond nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, totodată, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente, astfel încât concluziile primei instanţe, expuse în hotărârea din 29 mai 2025 sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, fiind aplicate eronat şi normele de drept material.

22. Consideră că, dreptul reclamantei Gogu Ludmila de a pretinde întreţinere materială de la Lazăr Constantin pentru că îngrijeşte copilul comun timp de 3 ani după naşterea acestuia şi obligaţia pârâtului Lazăr Constantin de a achita această întreţinere, survenea doar în cazul în care, între aceştia ar fl fost înregistrată căsătoria, or art. 9 alin. (2) Codul familiei prevede expres că drepturile şi obligaţiile juridice ale soţilor iau naştere din ziua înregistrării căsătoriei.

23. Totodată, art. 82 alin. (3) Codul familiei, enumeră cazurile când soţii îşi datorează întreţinere materială reciprocă, ci nu concubinii, stabilind că pensia de întreţinere se plăteşte numai în cazul cînd acestea nu au un venit propriu suficient, iar soţul care datorează întreţinere are posibilitatea de a o plăti.

24. La caz, Gogu Ludmila a dus în eroare instanţa de judecată când a afirmat că nu este încadrată în câmpul muncii, fapt ce nu corespunde adevărului, ultima fiind angajată în cadrul Centrului de Metrologie Aplicată şi Certificare, în calitate de şef de echipă al Laboratorului de Chimie, la moment aflându-se în concediu de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani.

25. În acelaşi timp, în condiţiile în care Gogu Ludmila a declarat că locuieşte cu copilul minor la părinţii săi şi se întreţine din pensia/veniturile părinţilor, ceea ce prezumă faptul că aceştia sunt pensionari, consideră că Gogu Ludmila are posibilitatea să se angajeze în câmpul muncii, sau să revină la muncă în compania unde este angajată la moment.

26. Mai mult decât atât, reiterează că, legislaţia prevede excepţii de la obligaţia de întreţinere a soţului care necesită sprijin material ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după naşterea acestuia, stabilind conform art.85 lit.

c) Codul familiei că, instanţa judecătorească este în drept să-l elibereze pe unul dintre soţi (fostul soţ) de obligaţia de întreţinere dacă: c) soţii (foştii soţi) s-au aflat în relaţii de căsătorie cel mult 5 ani.

27. Drept urmare, în temeiul art.9 alin. (2), 82, 83, 85 lit. c) Codul familiei, solicită instanţei judecătoreşti respingerea pretenţiei înaintată de reclamanta Gogu Ludmila privind încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul său, a pensiei pentru soţul care îngrijeşte de un copil cu vîrsta de până la 3 ani, în mărime de 1 500 lei lunar, ca fiind neîntemeiată.

28. Cu referire la cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor, urmează de luat în consideraţie valoarea minimului de existenţă al unui copil în vârstă de 1-6 ani, în oraşele mici, care potrivit datelor Biroului Naţional de Statistică pentru semestrul I al anului 2025, constituie 2.581,00 lei.

29. În circumstanţele expuse, ţinând cont de faptul că, potrivit legii ambii părinţi sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori care necesită sprijin material, luând în consideraţie ca circumstanţă stabilită, informaţia prezentată de Biroul National de Statistică despre valoarea minimului de existenţă pentru un copil, pârâtul Lazăr Constantin consideră că valoarea pensiei de întreţinere a copilului minor urmează a fi stabilită de către instanţa de judecată, în mărime fixă de 2 000 (două mii) lei/lunar.

30. Prin referința depusă la 5 martie 2026, intimata Gogu Ludmila a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.

31. Apelantul Lazăr Constantin, reprezentantul apelantului avocatul Căuș Miroslav, intimata Gogu Ludmila, reprezentantul intervenienților accesorii DPDC mun. Chișinău, sec. Râșcani și ATAS Sud-Est, fiind citați legal despre data, ora și locul examinării cauzei în ordie de apel, în ședința de judecată nu s-au prezentat, nu au anunțat instanța despre motivele neprezentării, precum și nu au solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsă, motiv pentru care, în ordinea art.206, 379 Cod de procedură civilă, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

V. Termenul de declarare a apelului:

32. În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

33. Din materialele cauzei se atestă că, dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunțat public la 29 mai 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 12 iunie 2025.

34. Prin urmare Colegiul judiciar constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

VI. Aprecierea instanței de apel:

35. Analizând poziția participanților la proces expusă în cererea de apel și

referință, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, instanța de apel conchide asupra admiterii cererii de apel, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri în partea casată, reieșind din următoarele considerente.

36. În conformitate cu prevederile art.385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emițând o nouă hotărîre.

37. Potrivit art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

38. Dispozițiile art.373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, indică că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

39. Conform art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

40. Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

41. În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

42. În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele

apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

43. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

44. Din conţinutul celor relatate Colegiul judiciar reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

45. Potrivit art.6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art.6 al CEDO, se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

46. Astfel, Colegiul civil reiterează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

VII. Circumstanțele de fapt ale cauzei:

47. În speță, Colegiul civil a stabilit că, din relația de concubinaj dintre Lazăr Constantin și Gogu Ludmila s-a născut la ***** fiul ***** (f.d.5).

48. Lazăr Constantin și Gogu Ludmila sunt părinții minorului *****, a.n.*****, fapt ce se confirmă prin copia certificatului de naștere nr. NA-VI ***** (f.d.5);

49. Potrivit anchetei sociale din 01 aprilie 2024, au fost evaluate condițiile de trai ale reclamantei, în concluzie s-a menționat că condițiile de trai sunt bune și sunt prezente comoditățile de bază pentru creșterea și îngrijirea copilului (f.d.45);

50. În temeiul avizului-concluzie eliberat de STAS Ștefan Vodă și DPDC sectorul Rîșcani, mun. Chișinău, s-a concluzionat că, ținînd cont de interesul superior al copiilor au considerat posibil stabilirea domiciliului copilului minor atît cu mama cît și cu tata. (f.d.32 verso, 43).

51. La 28 decembrie 2023, Gogu Ludmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lazăr Constantin cu privire la stabilirea domiciliul copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește de un copil pînă la vîrsta de 3 ani, încasarea cheltuielilor de judecată.

52. Prima instanţa, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, a admis integral acțiunea. A stabilit domiciliul copilului minor, *****, născut la *****, cu mama, Gogu Ludmila. A încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila pensia pentru întreținerea copilului minor, *****, născut la *****, în cuantum de 1/4 din salariu și/sau alte venituri ale pîrîtului, începînd cu 28 decembrie 2023 și pînă la atingerea vârstei de majorat a copilului. S-a încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila pensia pentru soțul care îngrijește de un copil cu vîrsta pînă la 3 ani, în mărime de 1500 lei lunar, începând cu 28 decembrie 2023 și pînă la 15 iulie 2026. A încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 250 lei. A încasat de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila cheltuielile de judecată suportate la plata taxei de stat în sumă de 100 lei și pentru asistența juridică în sumă de 3000 lei, iar în total suma de 3 100 lei.

53. Colegiul civil menționează că, hotărârea primei instanțe se contestă de către Lazăr Constantin în partea cuantumului pensiei pentru întreţinerea copilului minor precum și în partea încasării pensiei pentru soţul care îngrijește de copilul comun timp de 3 ani după naşterea acestuia.

54. Astfel, instanța de apel va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în limita apelului declarat.

55. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că, în temeiul art.51 alin.(1), (3) Codul familiei, se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul). Fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepția cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educație din partea părinților, la dezvoltarea capacităților intelectuale, la libertatea gândirii şi conştiinţei, la apărarea demnității și onoarei.

56. Potrivit art.3 alin.(1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele

superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

57. În acord cu prevederile art.5 al Convenției, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligația pe care le au părinții sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunității, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităților acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i le recunoaște prezenta Convenție.

58. În conformitate cu art.18 alin.(1) al Convenției, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

59. În textul art.9 al Convenției se desprinde cert că, statele părţi vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului. O decizie în acest sens poate să fie necesară în anumite cazuri particulare, de exemplu cînd părinții trăiesc separat şi când urmează să se ia o hotărâre cu privire la locul de reședință al copilului.

60. Potrivit art.58 alin.(1) Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

61. Totodată, art.60 Codul familiei, indică că părinții au dreptul și sânt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separate. Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

62. Conform art.74 alin.(l) Codul familiei, părinții sunt obligați să-și întrețină copii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

63. Prevederile art.75 alin.(1) Codul familiei, stipulează că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 -pentru un copil, 1/3 -pentru 2 copii şi 1/2 -pentru 3 şi mai mulți copii.

64. Dispozițiile art.76 alin.(1) și (2) Codul familiei prevăd că, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia

dintre părți, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanța judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanțe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

65. Articolul 18 alin.(1) al Legii nr.338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului statuează că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

66. Situaţie de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

67. Colegiul judiciar reține că, apelantul Lazăr Constantin a contestat hotărârea primei instanțe în partea admiterii cerințelor reclamantei Gogu Ludmila privind încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 1/4 din veniturile pârâtului până la atingerea majoratului, solicitând să fie încasată pensia de întreținere în mărime fixă în sumă de 2 000 lei lunar.

68. În motivarea poziției sale a făcut referire la informația eliberată de Biroul Național de Statistică potrivit căreia minimul de existență pentru copii în medie lunar în semestru II al anului 2023 constituie în medie 2 394,50 lei pentru un copil în vârstă de 1-6 ani.

69. Potrivit art.2 al Legii nr.152 din 05 iulie 2012 cu privire la minimul de existență, minimul de existență este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de consum al bunurilor materiale și a serviciilor pentru satisfacerea necesităților principale, menținerea sănătății și pentru susținerea viabilității omului, iar, conform art.3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existență include: mărimea valorică a coșului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale și pentru achitarea serviciilor prestate populației și mărimea primelor și a contribuțiilor obligatorii.

70. În această ordine de idei, Colegiul civil consideră neîntemeiate argumentele apelantului cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 2 000 lei lunar, or, stabilirea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minori într-o proporție fixă de 2 000 lei, lunar, nu va corespunde cheltuielilor reale necesare pentru întreținerea şi îngrijirea unui copil.

71. Instanța de apel reține la acest capitol că, dezvoltarea, creşterea şi educarea copiilor sunt obligaţiunile stricte ale ambilor părinţi, necătând la faptul

dacă locuiesc împreună sau nu cu copilul, într-o societate democratică interesele copiilor sânt primordiale.

72. Din această perspectivă, luând în considerație că, copilul minor locuiește cu mama, iar întreținerea lor, nu include doar cheltuieli pentru alimentație, dar și pentru îmbrăcăminte, educație, divertisment, dezvoltare fizică și psihologică, și nu în ultimul rând pentru sănătate, Colegiul civil consideră că, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 1/4 din salariu și/sau alte venituri ale pârâtului este rezonabilă și nu vine în contradicție cu prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului, motiv pentru care hotărârea primei instanțe în această parte urmează a fi menținută.

73. În același timp, nefiind de acord parțial cu soluția instanței de fond, apelantul Lazăr Constantin a solicitat casarea hotărîrii instanței de fond și în partea admiterii pretenției de încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila, a pensiei pentru soţul care îngrijeşte de un copil cu vîrsta de până la 3 ani în mărime de 1 500 lei lunar.

74. Cu privire la acest capăt de pretenție instanța de apel indică că art.83 lit. b) Codul familiei, stabilește că dreptul de a pretinde întreţinere de la fostul soţ pe cale judecătorească îl are fostul soţ, care necesită sprijin material, ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după naşterea acestuia.

75. Potrivit art.84 din Codul familiei cuantumul pensiei de întreţinere încasate de la un soţ (fost soţ) în favoarea celuilalt soţ se stabileşte de către instanţa judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar. La stabilirea sumei pensiei de întreţinere, se ţine cont de situaţia materială şi familială a soţilor (foştilor soţi), de alte circumstanţe importante.

76. Analizând circumstanțele cauzei prin prisma normelor de drept material menționate, Colegiul civil constată că prima instanță a aplicat eronat dispozițiile legale referitoare la obligația de întreținere dintre soți, întrucât raporturile dintre reclamanta Gogu Ludmila și pârâtul Lazăr Constantin nu au avut natura juridică a unor raporturi matrimoniale.

77. În acest sens, din materialele cauzei rezultă că Gogu Ludmila și Lazăr Constantin au conviețuit în relații de concubinaj, fără ca între aceștia să fi fost încheiată și înregistrată căsătoria în condițiile prevăzute de lege. Faptul că din relația părților s-a născut copilul comun *****, la *****, nu modifică natura juridică a raporturilor existente între părinții acestuia.

78. Colegiul civil reține că obligația de întreținere a copilului și obligația de întreținere dintre soți reprezintă două raporturi juridice distincte. În timp ce drepturile și obligațiile părinților față de copil există indiferent dacă acesta este născut în căsătorie sau în afara acesteia, dreptul unuia dintre părinți de a solicita întreținere în folos propriu, în temeiul normelor privind obligația de întreținere dintre soți, presupune existența calității juridice de soț sau, după caz, de fost soț.

79. Potrivit art. 9 alin. (2) Codul familiei, drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă. Prin urmare, simpla conviețuire a două persoane, indiferent de durata acesteia, existența unei gospodării comune sau nașterea unui copil comun, nu generează prin ea însăși statutul juridic de soți și nici totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale pe care legea le leagă de existența căsătoriei.

80. În aceeași ordine de idei, art. 82 alin. (1) Codul familiei stabilește expres că soții își datorează întreținerea materială reciprocă, iar alin. (2) lit. b) al aceluiași articol recunoaște dreptul de a solicita încasarea pensiei de întreținere soțului care îngrijește copilul comun timp de 3 ani după nașterea acestuia. Aplicarea acestei norme presupune, așadar, existența raportului juridic de căsătorie între creditorul și debitorul obligației de întreținere.

81. Totodată, art.83 lit. b) Codul familiei reglementează situația ulterioară desfacerii căsătoriei, recunoscând dreptul de a pretinde întreținere fostului soț care necesită sprijin material și este ocupat cu îngrijirea copilului comun timp de 3 ani după nașterea acestuia. Și această normă presupune existența unei căsătorii anterioare, ulterior desfăcute.

82. Astfel, noțiunile de soț și fost soț, utilizate de legiuitor în art.82–84 Codul familiei, nu pot fi extinse asupra persoanelor care au conviețuit în fapt fără înregistrarea căsătoriei. O interpretare contrară ar echivala cu extinderea pe cale judiciară a domeniului de aplicare al normelor privind obligațiile patrimoniale dintre soți asupra unor raporturi juridice pe care legiuitorul nu le-a inclus în această categorie.

83. În consecință, faptul că Gogu Ludmila îngrijește copilul comun ***** și că acesta nu a împlinit vârsta de 3 ani nu este suficient, în sine, pentru nașterea în beneficiul reclamantei a dreptului la pensie de întreținere în temeiul art. 82 sau 83 din Codul familiei, atât timp cât între aceasta și Lazăr Constantin nu a existat o căsătorie înregistrată în condițiile legii.

84. Colegiul subliniază că această concluzie nu afectează în niciun mod dreptul copilului minor ***** la întreținere din partea ambilor părinți.

85. Potrivit art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii indiferent dacă aceștia sunt născuți în căsătorie sau în afara ei.

86. Prin urmare, lipsa căsătoriei dintre părinți este lipsită de relevanță în privința obligației pârâtului de a contribui la întreținerea copilului, însă prezintă relevanță determinantă pentru pretenția reclamantei privind întreținerea sa personală în calitate de pretins soț care îngrijește copilul comun.

87. În aceste împrejurări, Colegiul judiciar apreciază ca întemeiat argumentul apelantului potrivit căruia prima instanță a aplicat eronat normele de drept material atunci când a dispus încasarea de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila a pensiei de întreținere în mărime de 1 500 lei lunar, începând cu 28

decembrie 2023 și până la 15 iulie 2026.

88. Instanța de apel mai reține că împrejurările invocate de reclamantă, precum vârsta fragedă a copilului, necesitatea îngrijirii permanente a acestuia, aflarea reclamantei în concediu pentru îngrijirea copilului și dificultatea obiectivă de a desfășura în această perioadă o activitate profesională pot caracteriza situația materială efectivă a acesteia, însă nu pot suplini condiția juridică prealabilă instituită de art.82 din Codul familiei – existența calității de soț (fosta soție).

89. Prin urmare, Colegiul judiciar consideră că prima instanță, admițând pretenția respectivă, nu a făcut distincția necesară între obligația părintească de întreținere a copilului comun și obligația legală de întreținere dintre soți, extinzând nejustificat efectele art.82 din Codul familiei asupra unor persoane care nu au avut statutul juridic de soți.

90. Cu referire la invocarea de către apelant a art.85 lit. c) din Codul familiei, potrivit căruia instanța este în drept să elibereze unul dintre soți (fostul soț) de obligația de întreținere sau să limiteze această obligație dacă soții (foștii soți) s-au aflat în relații de căsătorie cel mult 5 ani, Colegiul constată că această normă nu este aplicabilă raportului juridic litigios.

91. În consecință, Colegiul civil ajunge la concluzia că soluția primei instanțe în partea încasării de la Lazăr Constantin în beneficiul lui Gogu Ludmila a pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește copilul cu vârsta de până la 3 ani este rezultatul aplicării eronate a normelor de drept material, circumstanță care, în sensul art. 386 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, constituie temei pentru casarea hotărârii în această parte.

92. În concluzie, ținând cont de cele descrise supra, Colegiul civil consideră necesar de a admite apelul declarat de avocatul Mihail Căuș în interesele lui Constantin Lazăr, a casa parțial hotărârea Judecătoriei Căușeni, (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, în partea admiterii pretenției privind încasarea pensiei de întreținerea soțului care îngrijește de un copil până la vârsta de 3 ani și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care, cerința Ludmilei Gogu către Constantin Lazăr privind încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește de un copil până la vârsta de 3 ani se respinge ca fiind neîntemeiată. În rest hotărârea judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 29 mai 2025 se va menține fără modificări.

93. În conformitate cu art. 385 lit. c), 389 și 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E:

Se admite apelul declarat de către avocatul Mihail Căuș în interesele lui Constantin Lazăr.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Căușeni, (sediul Ștefan Vodă) din 29 mai 2025, în partea admiterii pretenției privind încasarea pensiei de întreținerea soțului care îngrijește de un copil până la vârsta de 3 ani și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care:

Cerința Ludmilei Gogu către Constantin Lazăr privind încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește de un copil până la vârsta de 3 ani se respinge ca fiind neîntemeiată.

În rest hotărârea judecătoriei Căușeni sediul Ștefan Vodă din 29 mai 2025 se menține fără modificări.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Violeta Gîrleanu

Hristina Craveț